

Indische neushoorns in Taman Indah en Kaziranga.

Neushoorns fascineren. Niet om hun charme, want die springt bepaald niet in het oog. Onze neushoorn-fascinatie zal te maken hebben met hun indrukwekkend uiterlijk, de tot de verbeelding sprekende leefgebieden in de dierenrijkste streken van onze aarde en met een latente schuldgevoel. De mens staat bij neushoorns nu eenmaal onherstelbaar in het krijt.

Staande voor het nieuwe neushoorn-verblijf, waar Blijddorp's Indische neushoorns Nico en Namaste, Taman Indah verdere luster moeten gaan bijzetten, herinner ik mij die fenomenale week in Kaziranga National Park in Assam-India.

Omdat er een burgeroorlog dreigde, had in Delhi het verkrijgen van vergunningen voor Assam heel wat voeten in de aarde. Bij aankomst in Gauhati, via Calcutta, verklaarde een militair dat hij ons het liefst direct zou terugzenden omdat "hier de komende week de bom barst", doelend op een dreigende burgeroorlog, die inderdaad uitbrak. Met de belofte dat we de hele week Kaziranga niet zouden verlaten, mochten we blijven. Die belofte was schoorvoetend en morrend gedaan, want eigenlijk was het ons plan om heel Assam door te trekken en, vooral, om naar Manas te gaan, met zijn sublieme avifauna. Maar goed, een week Kaziranga, dat schitterende, bijna 700 vierkante kilometer metende nationale park in de Brahmaputra-vlakte, in 1926 speciaal gesticht voor de bescherming van de Indische neushoorn. Men leze "The Wildlife of India" van E.P. Gee er op na om een indruk te krijgen van de zijden draad waaraan het voortbestaan van dit, na de olifant en de witte neushoorn grootste landzoogdier, heeft gehangen en welke cruciale rol Kaziranga speelde bij het behoud van de Indische neushoorn.

Per jeep of olifant gingen we dus dagelijks Kaziranga in en al bij de eerste tocht raakten wij met de "opsluiting" verzoend. In een zijarm van de Brahmaputra zagen we Gangesdolfijnen, vrijwel blinde dieren die trouwens in het modderwater niets aan ogen

zouden hebben. Op de uitgestrekte grazige vlakten waren kleine kudde wilde buffels met hun enorme hoorndracht te zien. Veel barasingha's of moerasherten, hertezwijnen en muntjaks. En dan, natuurlijk, Indische neushoorns waarvan de laatste telling (1978) uitkwam op 960 dieren. Al tijdens de eerste excursie per olifant zagen we twee vogelsoorten waarop we bijzonder gebrand waren: de zeldzame baardtrap en een schitterende mannelijke bonte kiekendief uit Noordoost-Azië, die naar onder andere Assam afzakt om er te overwinteren. Een tafereel staat op het netvlies gegrift en kan, desgewenst, ieder moment naar voren worden gehaald. Op tijdstippen dat de zin van het bestaan me wat problematisch voorkomt, gebeurt dat dan ook prompt. Stelt u zich zo'n tafereel voor in die adembenemende Kaziranga-ambiance met daarboven cirkelende Indische maraboes, ook vogels die het allesbehalve voor de wind gaat. Een familie otters en op de achtergrond een kudde barasingha's. Rechts, in zijn eentje, een mannelijke olifant. Een plaats om nooit meer van weg te gaan! Maar onze begeleiders drongen aan op ons vertrek. Omdat de olifant langzaam richting het pad kwam dat wij verder moesten volgen. "Overdreden", zo mompelden wij. Net als de zware geweren die de parkwachters meetorsten. De gebeurtenissen van de volgende dag scherpten ons in dat die geweren niet alleen status waren!

Kaziranga herbergt enkele tientallen gaurs en wij begeerden mateloos dat machtige rund te zien. In de namiddag troonden de parkwachters ons mee naar zo'n brede, grazige riviervlakte met kudde barasingha's en, her en der, Indische neushoorns. Vanaf onze standplaats, met weer zo'n schitterend tafereel voor onze ogen, telden wij er veertien. Op naar schatting ruim honderd meter een wijfje met kalf, dat overigens de maten bezat van een flink uit de kluiten gewassen koe. Beide dieren draaiden wat rond en stormden ineens richting ons gezelschap en dat met een snelheid die men nooit bij (Indische) neushoorns zou vermoeden. Wij dromden

naar de ingang van het busje en een parkwachter zakte geroutineerd door de knieën en zond twee waarschuwingsschoten richting aanstormende neushoorns, die wat van richting veranderden en op korte afstand langs daverden. "Hoog over", verklaarde de gids zijn beide schoten, die alle dieren op de vlakte tot onrust brachten. Wij kwamen tot een herziening van ons standpunt over de meegevoerde geweren en werden onthaald op een trits verhalen over ontmoetingen tussen mens en olifant, neushoorn of tijger, die niet zonder averij afliepen.

De magnifieke avondstemming ter plekke alsmede de kans om een gaur en/of tijger te zien trokken als een magneet. Dus, de volgende avond reprise. "Niet opnieuw neushoorn-problemen", moeten onze begeleiders hebben gedacht, want ze loodsten ons naar een hoogzit, een paar honderd meter van de plek van de vorige avond. Het pakte anders uit. Vanaf de toren zagen we het korzelige duo al direct lopen. Ze moeten onze aanwezigheid hebben bespeurd, want op een sukkeldrafje kwam het stel richting toren om te verdwijnen in de hoge en dichte vegetatiestrook aan de voet, waaruit het niet meer tevoorschijn kwam. Op de toren werd het wat stiller want het smalle, een paar honderd meter lange pad naar het busje, leidde door die vegetatie en inmiddels wisten we dat onze vrienden wat kort aangebonden waren. De begeleiders hadden, kennelijk, meer met dat bijltje gehakt. Ze beduidden ons boven te blijven en gingen aan de slag met het aanleggen van vuurtjes langs het pad. Toen was het

onze beurt voor een sukkeldrafje.

"Impulsieve dieren, die Indische neushoorns", zult u denken. Blijddorp heeft daarover inmiddels een andere mening. Want eind augustus, toen het nieuwe buitenverblijf waarvoor Blijddorp zich zo heeft uitgesloofd, al een paar maanden uitnodigend op wijfje Namaste lag te wachten, was zij er nog niet aan toe om daar eens een kijkje te gaan nemen, laat staan daar haar dagen te gaan doorbrengen. Bij Namaste dus in het geheel geen impulsiviteit en kordaatheid. Blijddorp wil, uiteraard, niets forceren en aangenomen mag worden dat ze aan de Van Aerssenlaan wel over de toverformules beschikken om Namaste naar buiten te krijgen, zonder dat het dier daaraan een trauma overhoudt. Maar het feit dat het niet "over één nacht ijs gaat", betekent wel uitstel van een idylle met mannetje Nico, die thans nog in het oude neushoornverblijf huist. Iedereen hoopt natuurlijk op een rimpelloze kennismaking tussen die twee, want het is inmiddels zo'n vijfendertig jaar geleden dat in Blijddorp een jonge neushoorn werd geboren. Toen was dat een zwarte. En de "neushoorn-situatie" op deze wereld is van dien aard dat er niet genoeg bij kunnen komen. Van welke soort dan ook, zowel in de vrije natuur als in dierentuinen.

G.L. Ouweneel

Naschrift van de redactie: inmiddels is Namaste buiten te zien en Nico is naar Taman Indah verhuisd!

europa express®

De specialist voor uw touringcarreïs, zoals:

- Dagtochten
- Personeelsreizen
- Excursies
- Bruiloften
- Schoolreizen
- Meerdaagse reizen

01883 - 31220

Rijksstraatweg 36 - Hellevoetsluis - Telex 29610 - Fax 01883 - 12368

